

være af en stigende Værdi, medens Pengene i sig selv maaskee kunne være dalende. Men jeg vil slet ikke opholde mig derved; thi jeg tør troe, at Stemningen i denne Sal vanskelig vil kunne vindes for en Forhøielse saa bethdelig, som den ærede Landstingsmand har foreslaaet. Jeg for min Deel stemmer derfor imod den ærede Landstingsmands Forslag.

Carlson: Jeg har bedet om Ordet, fordi jeg ikke kan Andet end understøtte det Vædringsforslag, som er stillet af den ærede 3die Landstingsmand for 5te Kredts (F. Nielsen) til § 2, og som gaaer ud paa at sætte Maximum af det, man kan forlange i Sæd i Tilfælde af, at det omtalte Bøndergods sælges, til 6 Tdr. Jeg vilde ganske vist finde, at det, dersom det skulde blive Regel at sætte dette Maximum, vilde være for høit, men jeg troer, at man vil næsten aldrig gaae til Maximum. Derfor troer jeg, at det ikke var ilde, om det var et lidt større Spillerum, idet jeg troer, at det kan ikke Andet end findes, at der kan være mange Steder, hvor 4 Tdr. paa ingen Maade vilde være for meget, og jeg troer, at det er unægteligt — man maa forresten tænke om disse Afgifter, hvad man vil — at Stiftelsernes Løb er i Rængden bedre varetaget ved Sædavgifter end ved Pengeavgifter. Man har ogsaa saa bestemte Erfaringer herfor, at det ikke nytter at ville modsig det; thi det er Tilfældet navnlig i de Lande, hvor man endnu tidligere end her har afhændet offentlige Gøbser, at man har slaaende Exempler paa, hvad Indvirkning det har at sætte en ikke ringe Kornafgift. Jeg skal eksempelvis anføre, at i England folgte man paa Dronning Elisabeths Tid store Gøbser, deels Universitets- og deels Kirkegøbser, og da de bleve solgte, sættes $\frac{3}{4}$ af Kjøbesummen i Penge og $\frac{1}{4}$ i Kornafgift, og til for omtrent 20—25 Mar siden havde Forholdet saaledes forandret sig, at det, der dengang var $\frac{1}{4}$ var blevet til $\frac{3}{4}$, og Pengeværdien var nedsunken til $\frac{1}{4}$. Det er ikke det eneste Exempel, men jeg skal ikke opholde det høitærede Thing med flere. Jeg vilde som sagt ganske vist finde dette Maximum for høit, dersom det kunde antages, at man i det Hele vilde komme til Maximum eller idetmindste i de fleste Tilfælde meget nær dertil; men det

frigter jeg ikke for; jeg troer, at de, der skulle tagere, ville sætte Kornafgiften saa lav, som de kunne forsvare.

Christensen: Jeg maa dog, da jeg hører, at Forslaget er bleven understøttet, gjøre den Bemærkning, at naar man eensidig seer hen til Stiftelsernes Interesse, formedelst den større Sikkerhed ved Kornafgiften, kan man maaskee komme til det Resultat, at en høiere Canon kunde være visselig. Men jeg troer, at man ved denne Lov, som ved alle lignende, ikke ubelukkende er forpligtet til at tage dette Hensyn, men at man ogsaa skal tage Hensyn til, hvad der vil lette Lovens Sværkættelse, og hvad der vil bidrage til at gjøre den mere gunstig. Vi skulle ganske vist besygtte Stiftelserne, men ikke yde dem en ubelukkende eller overdreven Besygtelse, eller en Besygtelse, der er stærkere end den, vi overhovedet lade alle andre Eiendomme i Landet tilflyde. Den sidste ærede Tale vil maaskee erindre, at det ikke er saa mange Aar siden, at det syntes, at Regjeringen og Repræsentationen ikke vare langt fra at være enige om, at en af de Hovedreformer, der burde gjøres i landøkonomisk Interesse, var den, at, som den daværende Minister udtrykte sig, afløse Realbyrderne af Jorden, og under disse vilde denne Canon naturligtvis ogsaa falde. Jeg troer, at naar man mindes de Betragtninger, der dengang fra Regjeringens og Repræsentationens Side bleve gjorte gjældende, vil man tabe Noget af den Sver for at fastholde Canon, som den ærede sidste Tale ogsaa synes at være bejælet af. Jeg maa gjentage, at jeg i det Hele ikke er en stor Tilhænger af Arveskætte og i ethvert Tilfælde imod en overdreven aarlig Afgift, og et Maximum af 6 Tdr. Byg pr. Td. Hartkorn synes mig overdreven. Jeg berørte det ved Sagens 1ste Behandling, og Enhver, der har lagt Mærke til det, vil vist erindre Exempler paa, hvor trykkende netop i trange Aar Kornafgiften er, og med hvilket, jeg tør næsten sige Odium den betragtes af Yderne. Jeg troer derfor, at en fuldkommen Betryggelse for Stiftelserne opnaaes ved en Canon af 4 Tdr., der i Sandhed er høi nok.